

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/43/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4318202783
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Minks
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4318202783.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Borisa Minksa a sudcov JUDr. Vladimír Pribulu a JUDr. Olivera Kolenčíka, v spore žalobcu: H. P., nar. XX. XX. XXXX, T. č. XX, zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Danica Sitárová, so sídlom Nám. Hrdinov 13, Levice, IČO: 42 206 570, proti žalovanej: I. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. P., P. V. XX/XX, o zaplatenie 2 688 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 17. januára 2020, č. k. 8C/36/2018-117, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanej voči žalobcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (Okresný súd Levice) rozsudkom zo dňa 17. 01. 2020, č. k. 8C/36/2018-117 pri právnom posúdení podľa § 451 ods. 1, 2 Obč. zák., § 150 ods. 1, § 149, § 191 ods. 1 a čl. 8 CSP, ako nedôvodnú zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa žalobca voči žalovanej domáhal zaplatenia sumy 2 688 eur s príslušenstvom.

2. O náhrade trov prvoinštančného konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP s tým, že nárok na ich náhradu žalovanému nepriznal, pretože žalovanému v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

3. Uznesením zo dňa 09. 12. 2020, č. k. 8C/36/2018-166 súd prvej inštancie reagoval na smrť pôvodne žalovaného D. P., nar. XX. XX. XXXX, zomrelého dňa XX. XX. XXXX tým spôsobom, že v predmetnom konaní bude pokračovať s dedičkou žalovaného I. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. P., P. V. XX/XX s poukazom na ust. § 63 ods. 1, 2 CSP.

4. Pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej, prvoinštančný súd mal z vykonaného dokazovania za nesporné, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XX pre k. ú. U. T. ako stavba rodinného domu súp. č. XX na parc. č. 13/10, letná kuchyňa súp. č. 235 na parc. č. 13/11 a parcely reg. „C“ parc. č. 13/5 zastavané plochy a nádvoria o výmere 299 m², parc. č. 13/8 záhrady o výmere 186 m² a nádvoria o výmere 33 m² sú v podielovom spoluvlastníctve strán sporu tak, že žalobca je podielovým spoluvlastníkom v rozsahu 50 %, nebohý žalovaný bol podielovým spoluvlastníkom v rozsahu 22 % a ich sestra I. Z. (súčasná žalovaná) je podielovou spoluvlastníčkou v rozsahu 25 % a D. E. je podielovým spoluvlastníkom týchto nehnuteľností v rozsahu 3 %. Žalobca v spore tvrdí, že žalovaný užíval pozemky CKN č. 13/10 a č. 13/11 (rodinný dom a letná kuchyňa) nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu na jeho úkor bez právneho dôvodu v období od 01. 06. 2016 do 30. 06. 2018. Z uvedeného dôvodu v danom spore požaduje

vydanie bezdôvodného obohatenia formou peňažného plnenia v sume 2 688 eur, čo predstavuje výšku obvyklého nájomného 112 eur mesačne.

5. Nehnuteľnosti ako také v podielovom spoluvlastníctve má právo užívať každý z podielových spoluvlastníkov, pričom v tomto konaní nebolo ani preukazované a ani strany sporu nedeklarovali súdu reálnu deľbu predmetu ich podielového spoluvlastníctva podľa výšky spoluvlastníckych podielov, a preto nemohlo byť ani predmetom dokazovania zo strany súdu to, že by žalovaný užíval nehnuteľnosti bez právneho dôvodu, keďže tieto ani reálne vyčlenené neboli. K tomu, aby jednotliví spoluvlastníci boli oprávnení nakladať s konkrétnou reálnou časťou predmetu podielového spoluvlastníctva sa vyžaduje, aby takéto spoluvlastníctvo bolo zrušené niektorým zo spôsobov uvedených zákonom (§ 141 až § 142 Obč. zák.).

6. Pri predmete podielového spoluvlastníctva v danom spore, ktorý je zapísaný na LV č. XX pre k. ú. U. T. nemožno uviesť, ktorá konkrétna časť spoločnej veci s prihliadnutím na veľkosť podielov by mala byť vyčlenená tomu ktorému spoluvlastníkovi a preto u žalovaného (ako právneho predchodcu súčasnej žalovanej) existoval titul k užívaniu predmetných nehnuteľností z titulu existencie podielového spoluvlastníctva k týmto nehnuteľnostiam. Podľa § 139 Obč. zák., pri hospodárení so spoločnou vecou rozhodujú spoluvlastníci väčšinou počítanou podľa veľkosti podielov. Ak sa nedosiahne dohoda, rozhodne na návrh niektorého spoluvlastníka súd.

7. Súd v danom prípade hodnotil dôkazy predložené stranami sporu jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti. Žalobca tvrdil, že nehnuteľnosti a to konkrétne pozemky CKN č. 13/10 - zastavané plochy a nádvoria, rodinný dom v časti označenej v ZP č. 19/2019 D. a I. a č. XX/XX letná kuchyňa boli v žalovanom období uzamknuté a žalobca k nim nemal prístup. Tvrdenie v tomto smere doložil svedeckou výpoveďou a čestným prehlásením D. E., ktorý potvrdil, že žalobca sa v žalovanom období (od 01. 06. 2016 do 30. 06. 2018) v časti predmetného domu, t. j. letnej kuchyne, pivnice a dvoch priľahlých miestností nezdržoval, pretože boli uzamknuté. V spore vypočutá svedkyňa I. Z. (po smrti pôvodne žalovaného D. P., zomrelého dňa XX. XX. XXXX vystupuje v tomto spore ako žalovaná) potvrdila, že žalobca od časti nehnuteľnosti označenej ako D. a I. kľúče nemal, avšak letná kuchyňa bola uzamknutá až v lete 2019. Žalovaný v priebehu konania tvrdil, že ak by žalobca za ním prišiel, kľúče by mu dal. Takisto tvrdil, že žalobcovi z jeho strany v užívaní nehnuteľnosti nikdy nebránil. Časť nehnuteľnosti označená ako H. je zasa uzamknutá žalobcom a žalovaný a ani jeho sestra kľúče nemajú. Žalobca v konaní neprodukoval žiaden dôkaz a ani nenavrhol vykonanie takého dôkazu, ktorý by mal preukázať, že žalovaný ako podielový spoluvlastník bráni žalobcovi predmet ich spoluvlastníctva užívať.

8. Z dokazovania v spore vykonaného bolo preukázané, že žalovaný spolu so svojou sestrou I. Z. ako podielovou spoluvlastníčkou užíva časť nehnuteľností označených v ZP č. 19/2019 ako D. a I. s tým, že žalovaný výlučne užíva prednú izbu o výmere 20 m². Kuchyňu o výmere 16 m² užíva spoločne s I. Z. a zadnú izbu užíva výlučne I. Z.. Žalovaný potom reálne užíva 28 m², pričom celková výmera parc. č. 13/10 zastavané plochy a nádvoria (rodinný dom) predstavuje 192 m². Pri podiele žalovaného 22 % (62/288) by mal žalovaný nárok na užívanie 43,12 m². Z uvedeného je nesporné, že žalovaný z nehnuteľnosti - parc. č. 13/10 užíva menej ako to zodpovedá veľkosti jeho spoluvlastníckeho podielu v m². V konaní žalobca neprodukoval žiaden dôkaz v tom smere, že by mu žalovaný bránil v užívaní nehnuteľnosti - parc. č. 13/10 nad rámec jeho spoluvlastníckeho podielu. Pokiaľ ide o parc. č. 13/111 zastavané plochy a nádvoria (letná kuchyňa) o výmere 33 m², súd nemal za preukázané, že počas obdobia žalovaného žalobcom (od 01. 06. 2016 do 30. 06. 2018) by malo byť žalobcovi bránené v užívaní tejto letnej kuchyne žalovaným.

9. Žalovaný pred súdom potvrdil, že kľúče by žalobcovi odovzdal, ak by si ich bol vypýtal, čo však žalobca neurobil. Výzvu na riešenie spoločných vzťahov k nehnuteľnosti zo strany žalobcu nie je možné považovať za taký dôkaz, ktorý by preukazoval, čo i len jediný predpoklad pre vyhovieť podanej žalobe žalobcu. Napríklad by sa malo jednať o takú skutočnosť, z ktorej by bolo zrejmé, že žalovaný užíval nehnuteľnosť a žalobca na druhej strane ako podielový spoluvlastník nehnuteľnosť neužíval preto, že mu v takomto užívaní bolo bránené iným spoluvlastníkom, t. j. žalovaným. Žalobca v priebehu konania nepoprel tvrdenie žalovaného, že kľúče si od nehnuteľnosti nikdy nežiadal. Súd mal preto tvrdenie žalovaného ohľadne kľúčov za nepoprené.

10. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany za to, že v rámci konania neboli preukázané jej tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté vo veci samej v jej neprospech. Strana sporu má povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť. V danej prejednávanej veci žalobca neoznačil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení o bránení užívania predmetu podielového spoluvlastníctva žalovaným a preto žalobca nesie aj zodpovednosť za výsledok v podobe rozhodnutia súdu, ktoré vychádza zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaného dokazovania. Vzhľadom k tomu, že žalobca v spore neuniesol dôkazné bremeno o tom, že mu je bránené ďalším podielovým spoluvlastníkom - žalovaným v realizácii jeho spoluvlastníckeho práva k predmetu podielového spoluvlastníctva, nevzniklo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie na úkor žalobcu, a preto sa súd žalovanou výškou bezdôvodného obohatenia nezaoberal. Žalovaný užíva reálne menej, ako by mu patrilo užívať vzhľadom na veľkosť jeho spoluvlastníckeho podielu. Vychádzajúc z uvedených dôvodov, súd prvej inštancie podanú žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol.

11. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, navrhujúc odvolaciemu súdu, aby rozsudok OS Levice zo dňa 17. 01. 2020, č. k. 8C/36/2018-117 podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Eventuálne navrhol rozsudok zmeniť a podanej žalobe vyhovieť s tým, že mu bude priznaná náhrada trov konania v rozsahu 100%, vrátane náhrady trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní. Poukázal na existenciu odvolacích dôvodov v zmysle § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP.

12. V rozhodnom období žalovaný užíval z rodinného domu vyššiu výmeru ako 28 m², pričom žalobcovi nie je zrejmé, ako súd dospel k tejto výmere. Vychádzajúc zo svedeckej výpovede I. Z. je potrebné zdôrazniť, že zadnú izbu, kuchyňu a letnú kuchyňu táto nemohla užívať nepretržite a tieto sa v celosti nachádzali v dispozičnej sfére žalovaného. Táto svedkyňa navyše uviedla, že od zadnej miestnosti boli uzamykané vchodové dvere, od ktorých mal žalovaný kľúč na rozdiel od žalobcu. Tvrdenia svedkyne I. Z. o výlučnom užívaní zadnej izby z jej strany považuje za účelové a zavádzajúce. Žalovaný sa na pojednávaní konanom dňa 22. 09. 2019 vyjadril tak, že on sám žalobcovi kľúče neponúkol, čo znamená, že nemal záujem o zmenu faktického stavu užívania predmetu spoluvlastníctva.

13. V konaní žalobca preukázal, že v žalovanom období nemal prístup k časti nehnuteľnosti užívanej výlučne žalovaným. Taktiež bolo preukázané, že žalobca nemal kľúče od rodinného domu, pričom tieto kľúče mu ani žalovaný neponúkol napriek tomu, že s nimi disponoval. Skutočnosť, že tieto kľúče žalobca od žalovaného nežiadal, je v tomto prípade irelevantná. Žalovaný mal dostatok času na to, aby situáciu riešil, zmenil vytvorený faktický stav a ponúkol žalobcovi kľúče od dverí rodinného domu aj bez výslovnej žiadosti žalobcu. Takýmto postupom zo strany žalovaného bol žalobcovi znemožnený prístup do domovej nehnuteľnosti, čo nakoniec v rámci svedeckej výpovede potvrdil aj v konaní vypočutý svedok D. E.. Rozsah užívania nehnuteľnosti žalovaným vyplýva aj z predloženého znaleckého posudku.

14. V prípade posudzovania rozsahu užívania spoločnej nehnuteľnosti totiž nemusí byť rozhodujúca len veľkosť užívania časti nehnuteľnosti (jej výmera), ale rozhodujúcou môže byť úžitková hodnota časti užívanej nehnuteľnosti, ak je táto hodnota vzhľadom na konkrétne okolnosti u jednotlivých častí nehnuteľností (veci) rozdielna (uznesenie NS SR zo dňa 27. 10. 2010, sp. zn. 6Cdo/184/2010).

15. Žalovaná I. Z., ktorá do konania vstúpila ako právna nástupkyňa po pôvodne žalovanom D. P., zomrelom dňa XX. XX. XXXX, t. j. po vyhlásení napadnutého rozsudku na základe uznesenia súdu prvej inštancie zo dňa 09. 12. 2020, č. k. 8C/36/2018-166, v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žalobcu uviedla, že z jej strany nepociťuje žiadnu ujmu voči žalobcovi, ktorý tam býva 60 rokov. Dňa 15. 01. 2020 sa nehnuteľnosť rozdelila, pričom podľa rozhodnutia sudkyne JUDr. Rennerovej doplatila sumu, ktorú doplatiť mala.

16. Žalobca v písomnom vyjadrení na písomné vyjadrenie žalovanej k jeho odvolaniu uviedol, že zotrváva na podanom odvolaní, pričom žalovaná ako univerzálna právna nástupkyňa po neb. D. P., zomrelom dňa XX. XX. XXXX zodpovedá za jeho dlhy podľa § 470 ods. 1 Obč. zák., do výšky nadobudnutého dedičstva a jej tvrdenia sú preto irelevantné.

17. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie v danej veci bolo podané oprávneným subjektom v rámci zákonnej lehoty pre podanie odvolania v zmysle § 362 ods. 1 CSP, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379 a § 380 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario). Následne

odvolací súd podané odvolanie žalobcu vyhodnotil za neopodstatnené s rozhodnutím o ňom tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

18. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 220 ods. 2 veta tretia CSP, súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 191 ods. 1 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

Podľa § 378 ods. 1 CSP, na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 137 ods. 1 CSP, podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci.

19. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o uplatnenom nároku žalobcu voči žalovanému týkajúcem sa zaplata sumy 2 688 eur s prísl., z titulu vydania bezdôvodného obohatenia v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a dôkazy predložené stranami sporu vyhodnotil myšlienkovým postupom v súlade s ust. § 191 ods. 1 CSP, t. j. jednotlivo ako aj v ich vzájomnej súvislosti.

20. Pokiaľ ide o napadnutý zamietajúci výrok prvoinštančného rozsudku zo dňa 17. 01. 2020, č. k. 8C/36/2018-117, tak ním bolo rozhodnuté vecne správne, pretože žalobca v konaní neunesol jeho zaťažujúce dôkazné bremeno spočívajúce v tom, že zo strany teraz už neb. žalovaného by mu bolo bránené v realizácii jeho spoluvlastníckeho práva k predmetu spoluvlastníctva. Takisto vykonaným dokazovaním nebolo v spore vôbec preukázané, že by žalovaný nejakým spôsobom bránil žalobcovi v užívaní letnej kuchyne, počas žalovaného obdobia. Pokiaľ ide o žalobcu, mala byť letná kuchyňa prístupná aj jemu, pričom k uzamknutiu tejto kuchyne aj podľa výpovede svedkyne I. ako ďalšej spoluvlastníčky malo dôjsť až po žalovanom období, t. j. niekedy v lete r. 2019. Žalobca v priebehu celého sporu žiadnym spôsobom nevyvrátil tvrdenie žalovaného o tom, že od neho si žalobca žiadne kľúče od nehnuteľnosti vôbec nežiadal, čím takéto tvrdenie žalovaného správne prvoinštančný súd považoval za nepoprené.

21. Na margo správnosti napadnutého rozsudku je potrebné zo strany odvolacieho súdu poznamenať aj to, že medzi stranami tohto sporu, ktoré sú, resp. boli navzájom bratmi, a ich sestrou I. Z. existovala akási konkludentná dohoda, na základe ktorej žalobca obýva dolnú časť domu a žalovaný spolu so sestrou I. Z. hornú časť domu. Už samotná existencia takejto dohody medzi podielovými spoluvlastníkmi spolu s neuvedením dôkazného bremena žalobcom v tomto spore, pričom na neunesenie dôkazného bremena žalobcom správne poukázal prvoinštančný súd, primäla tento súd k dôvodnému zamietnutiu podanej žaloby žalobcom v celom jej rozsahu.

22. Záverom odvolací súd poznamenáva, že k tejto problematike (ak sa podielový spoluvlastník, ktorý neužíva predmet spoluvlastníctva v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu domáha voči druhému spoluvlastníkovi finančného plnenia, pretože tento užíva predmet podielového spoluvlastníctva nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu) existujú súčasne dva prístupy právneho riešenia. Prvý prístup vychádza z princípu aplikácie § 451 ods. 2 Obč. zák., t. j., že ide o bezdôvodné obohatenie toho podielového spoluvlastníka, ktorý na úkor druhého spoluvlastníka užíva predmet ich spoluvlastníctva nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu. Odvolací súd sa prikláňa k druhému prístupu riešenia tejto problematiky, ktorý je v prípade požadovanej finančnej náhrady od jedného (poškodeného) spoluvlastníka voči druhému (zvýhodnenému) spoluvlastníkovi založený na aplikácii ust. § 137 ods. 1 v spojení s § 123 Obč. zákonníka.

23. V prejednávanej veci však žalobcoví nevznikol právny nárok na priznanie ním požadovaného finančného plnenia v rozsahu 2 688 eur s prísl., voči žalovanému, resp. žalovanej ani podľa § 451 ods. 2 Obč. zák., a ani podľa § 137 ods. 1 v spojení s § 123 Obč. zák., a preto odvolací súd napadnutý rozsudok, ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil. V ďalšom odvolací súd poukazuje na obsah odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorým sa stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP).

24. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že náhradu týchto trov žalovanej úspešnej v odvolacom konaní nepriznal, pretože jej žiadne odvolacie trovy nevznikli.

25. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).